

πως καὶ ἄλλα θαλάσσια φυτὰ, ἡ δὲ παρουσία των εἰς τινὰ τοῦ Ὠκεανοῦ μέρη παρέχει εἰς αὐτὰ ἴδιον χρῶμα, ἐξ' οὗ ἔλαβον τὰ ὀνόματα *Κιτρίνη Θάλασσα*, *Ἐρυθρὰ Θάλασσα*, κτλ. Αἱ ἐκθέσεις τῶν πολυαρίθμων περιηγητῶν ἐκ συμφώνου ἀποδίδουσιν εἰς φύκος τῆς ἀπροσδιορίστου οἰκογενείας τῶν Πρωτοκόκκων τὸ χρῶμα τῆς θαλάσσης.

«Τὰ θαλάσσια φυτὰ, ἐπιφέρει ὁ Μοκὲν Τανδὼν, συνεχῶς ἔχουσιν ὕψος μικροσκοπικόν. Ὁ Φρεῦσινὲ καὶ ὁ Τώρρελ ἐπὶ τοῦ δρόμονος *Créole* παρετήρησαν πέριξ τοῦ Τάγρο (ἐν τῇ νήσῳ τοῦ Λουσὼν) ἑκτασιν θαλάσσης 60 ἑκατομμύριον τετραγωνικῶν μέτρων ἔχουσαν χρῶμα ἁλουργόν. Ὁ χρωματισμὸς δ' οὗτος προήρχετο ἐκ τῆς παρουσίας εὐτελοῦς φυτοῦ, οὗ ἀπαιτοῦνται 40,000 ἄτομα ἵνα καταλάβωσι τὸ διάστημα ἑνὸς τετραγωνικοῦ χιλιομέτρου! Ἐπειδὴ ὁ χρωματισμὸς ἐξαιεῖνέτο εἰς ἀρκετὸν βάθος, ἀδύνατον νὰ ὑπολογίσῃ τις τὸν ἀριθμὸν τῶν ζώντων αὐτῶν ὄντων.»

Καὶ αὕτῃ ἡ Ἐρυθρὰ θάλασσα παρουσιάζει κατὰ τινὰς περιστάσεις χρωματισμὸν, ἐξ οὗ ἔλαβε τὸ ὄνομά της· ἐπίσης δὲ καὶ οὗτος ὀφείλεται εἰς μικροσκοπικὸν φύκος.

«Τὴν 10 Δεκεμβρίου, λέγει ὁ Κ. Ἐρεμπέργ, εἶδον εἰς Τὸρ, πλησίον τοῦ ὄρους Σινᾶ, ὅλον τὸν ὄρμον, τὸν ἀποτελοῦντα τὸν λιμένα τῆς πόλεως αὐτῆς, ἐρυθρὸν ὡς τὸ αἷμα, ἐνῶ πέραν τοῦ μέρους, ὅπου εἶναι τὰ κοράλλια, ἡ θάλασσα διετήρει τὸ σύνθηδες χρῶμά της. Μικρὰ κύματα ἔφερον εἰς τὴν παραλίαν, καθόσον διήρκει ὁ καύσων τῆς ἡμέρας, ὕλην πορφυρᾶν γλοιώδη ὥστε ἐντὸς ἡμισείας ὥρας ὅλος ὁ ὄρμος περιεβλήθη ὑπὸ ἐρυθρᾶς ζώνης... Ἦντλησα μὲ ποτήριον ὕδωρ, ὅπερ ἔφερα εἰς τὴν σκηνήν μου, εὐκόλως δὲ εἶδον ὅτι ὁ χρωματισμὸς οὗτος ὀφείλετο εἰς μικρὰς καὶ μόλις ὁρατὰς τολύπας, συνεχῶς ὑποπρασίνους, ἐνίοτε βαθέως πρασίνας, τὸ πλεῖστον ὅμως ἐρυθράς. Ἐντούτοις, τὸ ὕδωρ εἰς ὃ ἐπέπλεον, ἦν ὅλως ἄχρουν· παρετήρησα τὴν ὕλην

ταύτην διὰ τοῦ μικροσκοπίου· αἱ τολύπαι ἦσαν ἐσχηματισμέναι ἐξ ἀθροισμάτων ἰνῶν. Τὰ ἀθροίσματα ταῦτα σπανίως εἶχον μῆκος πλεον τῶν δύο χιλιομέτρων· ἦσαν δ' ἀτρακτόμορφα καὶ συνείχοντο εἰς εἶδος κολεῦ γλοιώδους. Τὴν ἡμέραν διέμειναν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος, ἀλλὰ τὴν νύκτα κατήλθον εἰς τὸν πυθμένα τοῦ ποτηρίου, καὶ μετὰ τινὰ χρόνον ἀνῆλθον πάλιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν.»—Τὸ φύκος τοῦτο ἐκλήθη *Ἐρυθρὰ Τριχοδεσμὸς*.

Ὁ Κ. Ἐβενὸ Δυποῦ, δικηγόρος ἐν τῇ νήσῳ Μαυρικίου διηγεῖται ὅτι τὴν 3)15 Ἰουλίου 1843 εἶδε τὴν αὐτὴν θάλασσαν ἔχουσαν ἐρυθρὸν χρῶμα ἐπὶ μεγίστης ἀποστάσεως, ἡ δ' ἐπιφάνεια ἦν κεκαλυμμένη ἀπὸ λεπτὴν ἐρυθρόχρουν ὕλην.

Αἱ νεώτεραι ἔρευναι ἀπεκάλυψαν τῶντι πολλὰ καὶ θαυμάσια πράγματα περὶ τῶν ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τῶν ὑδάτων μικροσκοπικῶν ὄντων. Εἰς τὰ ζώφια ἀπέδωκαν διάφορα ὀνόματα, ἥτοι *Ὀστρακόδερμον ἀμφίπουρον*, *Μυρία ὠκεάνειος*, *Ἀστεροειδὲς*, *Ζωή*, *Δακτυλιειδὲς σκώληξ*, *Νόμφη δεκάπους*, κτλ., ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ φυτὰ ὠνόμασαν *Θαλασσίαν*, *Φυκόσχινον*, *Ποσειδωνίαν*, κτλ.

I. Y. A.

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΑΤΑΙΟΦΡΟΣΥΝΑΙ.

ΔΙΠΛΩΜΑΤΩΝ ΠΡΟΝΟΜΙΑ.

Ἄλλοτε οἱ πρεσβευταὶ ἀπήλαυνον περισσότερων προνομίων ἢ ὅσων νῦν· ἀντεπροσώπευον πραγματικῶς καὶ ἀτομικῶς τοὺς ἡγεμόνας των καὶ ἔχαιρον πολλὰ δικαιώματα· σήμερον ὅμως σχετικῶς ὀλιγίστας ἀτελείας καὶ ὀλίγα δικαιώματα χαίρουσι. Διὸ καλὸν νομίζομεν ν' ἀναφέρωμεν ἐν περιλήψει περὶ τῶν ἀρχαίων ἐκείνων προνομίων, ἐρανιζόμενοι τὰ πλεῖστα ἐξ εὐρωπαϊκῶν συγγραφῶν.

Κυρίως πρῶτοι οἱ Βυζαντινοὶ ἤρχισαν νὰ στέλλωσι πρεσβευτάς, μετ' αὐτοὺς δὲ οἱ πάπαι. Οἱ τῶν ἀρχαίων ἄγγελοι καὶ κήρυκες δὲν ἦσαν πρεσβευταὶ ἢ διπλωματικοὶ πράκτορες, διότι παρὰ τοῖς πλείστοις ἀρχαίοις ἔθνεσι σχέσεις δὲν ὑπῆρχον ἢ ἐν καιρῷ πολέμου. Οἱ ἡγεμόνες τῆς Εὐρώπης μόλις ἀπὸ τοῦ 1493 ἤρχισαν νὰ διατηρῶσιν ἰδιαιτέρους πράκτορας παρὰ τοῖς γείτοσιν αὐτῶν. Μετ' οὐ πολὺ ἀνεφύησαν διάφοροι διακρίσεις ἐν τοῖς βαθμοῖς τῶν διπλωματικῶν πρακτόρων. Οἱ κυρίως πρεσβευταὶ λεγόμενοι ἦσαν πολυδάπανοι. Αἱ πομπαὶ καὶ ἐπιδείξεις δι' ὧν περιεβάλλοντο, ἡ ἀξία ἣν ἀπέδιδον ἑαυταῖς, τόσα ἐπέφερον ἔξοδα, ὥστε οἱ ἡγεμόνες ὤφειλον νὰ ἀντικαταστήσωσιν αὐτοὺς διὰ πρακτόρων μικροτέρου βαθμοῦ, μὴ ὑποβαλλομένων εἰς μεγάλας δαπάνας. Καὶ τοι δὲ ἡ διαίρεσις αὕτη διετάχθη ἀπ' ἀρχῆς, μόλις μετὰ τὴν συνθήκην τῆς Βεστφαλίας ἐκανονίσθη ἡ τάξις τῶν διπλωματικῶν ἀντιπροσώπων. Ἀπὸ τοῦ 1648 ἄρχεται ἡ ὑπὸ τῶν συγγραφῶν καλουμένη μεγάλη διπλωματικὴ ἐποχὴ, διαρκέσασα περὶ τὰ διακόσια ἔτη καὶ λήξασα κατὰ τὴν Σύνοδον τῆς Βιέννης. Τότε δὲν ὑπῆρχε κοινὴ γνώμη πρὸς ἐξέλεγχιν τῶν θελήσεων τῶν ἡγεμόνων, οἱ δὲ διπλωμάται ἀντεπροσώπευον πολιτικὴν ἀποκλειστικῶς ἀτομικὴν· ἐπειδὴ δὲ αἱ ἀποστάσεις ἦσαν μεγάλα καὶ αἱ συγκοινωνίαι δύσκολοι, ἡρμήνευον κατ' ἀρέσκειαν τὰς ὁδηγίας τῶν καὶ ἐνίοτε ἐνήργουν ἄνευ τοιούτων. Ταῦτα, ἐνῷ κῆρυον τὴν εὐθύνην, παρεῖχον τῷ πρεσβευτῇ ἀξίαν πραγματικὴν. Ἡ διπλωματία ἦν τότε ἐπάγγελμα ἀπαιτοῦν μεγάλην κρίσιν, πολὺ προορατικὸν, ταχύτητα ἐν τῷ ἀποφασίζειν καὶ δραστηριότητα οὐ τὴν τυχοῦσαν. Ἄρα οἱ τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο μετερχόμενοι ἐδικαιοῦντο ν' ἀπαιτῶσι προνόμια ὑπερβολικά, ἅπερ καὶ ἀπῆλθον· σήμερον ὅμως, ὅτε οἱ ὑπουργοὶ τῶν ἐξωτερικῶν διέπουν ἀπάσας τὰς διαπραγματεύσεις διὰ τοῦ ἡλεκτρικοῦ σύρματος καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι δύνανται νὰ λάβωσιν ἀπάντησιν τῆς κυβερ-

νήσεώς των ἐντὸς ὥρων τινῶν, οἱ πρεσβευταὶ οὐδεμίαν ἔχουσι πρωτοβουλίαν καὶ ἡ εὐθύνη των ἐν μέρει οἷχεται. Φυσικώτατον ὅθεν ἦτο ν' ἀπολέσῃ μέγα μέρος τῶν προνομίων των.

Ἐντούτοις ἀρκετὰς ἔτι χαίρουσιν ἀτελείας δι' ὧν διατηροῦσι τὴν τιμὴν τῆς θέσεώς των καὶ ἀποδεικνύουσιν αὐτὴν ἐξαιρετικὴν. Καὶ νῦν δὲν πληρόνουσι φόρους, οὐδ' ὑπάγονται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς χώρας ἐν ἣ πρεσβεύουσιν. Εἰσὶν ἀπαραβίαστοι, αὐτοὶ καὶ ἡ κατοικία των, ὡς καὶ οἱ ταχυδρόμοι. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς νῦν θέσεως τῶν πρεσβευτῶν· ἴδωμεν δὲ ὅποια ἦν τὸ πάλαι.

Ἐν πολλαῖς περιστάσεσι τὰ προνόμια τῶν διπλωματικῶν ἀπεσταλμένων ἀπεδείχθησαν ἀνώτερα καὶ αὐτῶν τῶν ἡγεμόνων. Ἐπὶ πολὺ ἐξήσκησαν ἀμέσως τὸ δικαίωμα τοῦ ἀπονέμειν δικαιοσύνην καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὸ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου ἐπὶ τῶν περὶ αὐτούς. Αἱ οἰκίαι καὶ αἱ ἅμαξαί των, ἀναγνωρίζομεναι ὡς ἄσυλα κατὰ τῶν ἐνεργειῶν τῆς ἐγχωρίου δικαιοσύνης, συνεχῶς ἐχρησίμευσαν ὡς καταφύγιον εἰς κακούργους πάσης ἐθνικότητος· εἰς τινὰς δὲ πρωτεύουσας ἡ ἀτέλεια αὕτη ἐξετείνετο ἐφ' ὅλης τῆς συνοικίας, εἰς ἣν ἔκειτο τὸ ἐνδικαίωμα τοῦ πρεσβευτοῦ. Εἶχον φύλακας διὰ τὴν ὑπεράσπισιν ἑαυτῶν καὶ τῶν προνομίων των καὶ συνεχῶς ἐξήρχοντο συνωδευμένοι ὑπὸ φρουρᾶς. Τινὲς ἤρνοῦντο καὶ αὐτὰ τὰ χρέη των νὰ πληρώσωσι καὶ μεγίστη ἀληθῶς ἐγένετο κατάχρησις ὡς πρὸς τὴν ἀτέλειαν τῶν δι' αὐτοὺς δῆθεν εἰσαγομένων διαφόρων πραγμάτων. Ἐν γένει ἕκαστος πρεσβευτῆς ἐπεζήτην τὴν εὐκαιρίαν ἵνα ἐπειτείνῃ, ἐμμέσως ἢ ἀμέσως, τὰ προνόμιά του, καὶ τὸν ἥμισυν χρόνον κατέτριβον εἰς σφοδρὰς διαμάχας περὶ ὄνου σκιάς.

Ἡ ἱστορία τῆς διπλωματίας βρίθκει περιέργων δραμάτων, παριστανόντων ὅσας δύναται τις νὰ φαντασθῇ δυσχερείας καὶ ἀμφισβητήσεις, αἱ ἐνίοτε καὶ ἐνόπλιως ὑπεστήριζον, διότι οἱ τοῦ καιροῦ ἐκείνου εὐ-

γενεῖς εἶχον φοβεράν κλίσιν πρὸς τὸ ἐρί-
ζειν. Τυφλῶς ὤρμων εἰς τὰς διαμάχας καὶ
δυσκόλως ἀπασύροντο· ἀρκούμεθα δ' ἐν-
ταῦθα ν' ἀναφέρωμεν ἐκ τῶν πολλῶν τὰ
μᾶλλον ἄξια λόγου παραδείγματα.

Καθ' ἣν ἡμέραν ἐφθασεν εἰς Λονδῖνον ὁ
Σουλλῆ (ἐκτακτος ἀπεσταλμένος τῆς Γαλ-
λίας), ἵνα συγχαρῇ τῷ βασιλεῖ Ἰακώβῳ Α' ἐπὶ τῇ ἀναβάσει αὐτοῦ εἰς τὸν θρόνον τῆς
Ἀγγλίας, οἱ τῆς συνοδίας τοῦ εὐγενεῖς ἤ-
ρισαν ἐν τινι οἶνοπωλείῳ πρὸς Ἀγγλους,
εἰς δὲ τῶν εὐγενῶν ἐφόνευσεν ὑπήκουον τῆς
Λ. Βρετανικῆς Μεγαλειότητος. Ὁ φόνος
οὗτος μεγάλην ἐπέφερε ταραχήν, ὁ ὄχλος
ἐξηγέρθη καὶ οἱ Γάλλοι ἀφεύκτως ἤθελον
φονευσθῇ ἂν δὲν ἐσώζοντο διὰ τῆς ἐπιτοχίας
θύρας· κατέφυγον δὲ εἰς τὸ οἶκημα, ἐν ᾧ
διέμενεν ὁ μαρκήσιος δὲ Μπωμὸν Χάρλαι,
τακτικὸς πρεσβευτὴς τοῦ βασιλέως τῆς Γαλ-
λίας. Γνωστοῦ γενομένου τοῦ φόνου, ὁ
Ῥοσνὺ προσεκάλεσε τοὺς κυριωτέρους ἄν-
δρας τῆς πρεσβείας, διώρισεν αὐτοὺς δικα-
στάς καὶ προσήγαγε τὸν φονέα. Τὸ δικα-
στήριον, ἐπὶ τῇ ὁμολογίᾳ τοῦ ἐνόχου, κατ-
εδίκασε τοῦτον εἰς θάνατον καὶ ὁ Ῥοσνὺ
εἰδοποίησεν ἀμέσως τὸν λόρδον δήμαρχον
περὶ τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως, προσθεὶς
ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς δικαιοσύνης δύναν-
ται νὰ λάβωσι τὸν ἐνοχον καὶ νὰ θανατώ-
σωσιν, ἂν θέλωσι· διὸ ὁ λόρδος δήμαρχος
ἐφυλάκισεν αὐτόν.

Ἄλλ' ἐνῷ ἐγένοντο ταῦτα, ὁ Μπωμὸν
Χάρλαι, ὅστις οὐδόλως ἐπεδακίμαζε τὴν
διαγωγὴν τοῦ Σουλλῆ, ἐζήτησεν ἀκρόασιν
παρὰ τῷ βασιλεῖ Ἰακώβῳ καὶ ἐπέτυχε χά-
ριν ὑπὲρ τοῦ καταδικασθέντος, ὅν ἡτοιμά-
ζοντο νὰ κατατομήσωσιν.

Ἡ πρώτη πράξις τοῦ διπλωματικοῦ τοῦ-
του δράματος δὲν ἐδύνατο νὰ παράσχη ἀ-
φορμὴν εἰς ἀμφισβητήσεις, διότι ὁ πρεσβευ-
τὴς ἐδίκαιοτο νὰ δικάσῃ. Ἄλλ' ὁ Ἰακώ-
βος Α' εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐπέμβῃ; Αὐ-
τοῦ ἔκειτο ἡ δυσχέρεια.

Ἀμα ἡ εἰδησις διεβιβάσθη εἰς Παρισίους,
οἱ πάντες ἠγανάκτησαν ἐπὶ τῷ ὅτι ξένος
βασιλεὺς ἀνέλαβε νὰ ἀπονεύμῃ χάριν εἰς

Γάλλον ὑπήκουον καταδικασθέντα ὑπὸ ἀρ-
μοδίας ἀρχῆς· τοῦτο ἐθεώρησαν μεγάλην
ὕβριν πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας. Πάν-
τες ἀπεφάνθησαν ὅτι ὁ φονεὺς ἔπρεπε ν' ἀ-
ποκεφαλίσθῃ ἢ ἀπαγχονισθῇ, κατὰ τὴν ἀ-
πόφασιν τοῦ Ῥοσνὺ, καὶ ὅτι ἡ ἐπέμβασις
τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας ἦν προφανὴς
παραβίασις τῶν ἀμοιβαίων δικαιωμάτων
τῶν δύο βασιλείων. Παράπονα δὲ διεβιβά-
σθησαν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Ἀγγλίας καὶ
ὁ δὲ Μπωμὸν Χάρλαι ἐπεπλήχθη αὐστηρῶς,
διότι ἐπεκαλέσθη τὴν ἐπιείκειαν τοῦ ξένου.

Τὸ δικαίωμα τοῦ πρεσβευτοῦ τοῦ δικά-
ζειν μέλη τῆς ἰδίας πρεσβείας ἦν ἀπεριό-
ριστον, ἀλλὰ τὸ σημαντικώτερον δικαί-
ωμα, τὸ τοῦ ἀσύλου, περιορίζετο εἰς μὴ-
νους τοὺς συνήθεις κακούργους. Εἰς περί-
στασιν προδοσίας ἢ συνωμοσίας κατὰ τοῦ
κράτους παρεδέχοντο ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐνδώ-
σωσιν οἱ πρεσβευταί· ἀλλ' ἐνῷ ἀπῆτουν τὴν
παράδοσιν τῶν προδοτῶν καὶ συνωμοτῶν,
τῶν καταφευγόντων εἰς τὸν περίβολον τῶν
ξένων πρεσβειῶν, αἱ κυβερνήσεις πολλάκις
διημφισβήτησαν τοῦτο εἰς τὰς λοιπὰς ἐπι-
κρατείας ὁσάκις αὐταὶ ἐπεκαλοῦντο αὐτό.
Μετέβαλλον συνεχῶς διαγωγὴν καὶ κατέ-
φυγον εἰς ἐπιχειρήματα καὶ ἀρχὰς, κατὰ
τὰ συμφέροντά των, προβάλλουσαι λόγους
πολιτικούς, προνόμια, κτλ. Ἴδου δὲ πα-
ράδειγμα τῆς διπροσωπίας, οὕτως εἰπεῖν,
ταύτης.

Τῷ 1540, ἡ Βενετία, ἀπαυδήσασα ἐκ
τοῦ πρὸς τὴν Τουρκίαν πολέμου, ἔστειλε
πληρεξούσιον εἰς Κωνσταντινούπολιν ἵνα
διαπραγματευθῇ συνθήκην εἰρήνης· ἔδωκε
δ' αὐτῷ ὁδηγίαν ἵνα παρχωρήσῃ τῇ Πύ-
λῃ δύο ἐν Πελοποννήσῳ πόλεις τῆς δημο-
κρατίας. Ὁ πληρεξούσιος, ὅτε ἐφθασεν εἰς
τὴν πρωτεύουσαν τῆς Τουρκίας, ἔμαθεν ὅτι
ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις ἦν ἄριστα πληροφο-
ρημένη περὶ τῶν διαθέσεων τῆς βενετικῆς
δημοκρατίας καὶ ὅτι εἶχε μεγαλειτέρας ἀπ-
αιτήσεις. Ἐνήργησεν ὅσον ἐδυνήθη, ἀλλὰ μό-
λις κατώρθωσε νὰ συνομολογήσῃ συνθήκην,
πληρώσας καὶ 300,000 δουκάτα. Ὅτε ἐπέ-
στρεψεν εἰς Βενετίαν, ὁ πληρεξούσιος οὗτος

κατηγορήθη ὡς ἀνάξιος, ἀπελογήθη ὁμῶς ἀποδείξας ὅτι ἡ Πύλη ἐγίνωσκε κατὰ βάθος τὰ ἀπόρρητα τῆς βενετικῆς δημοκρατίας καὶ ὅτι διὰ τοῦτο ἐνέδωκεν. Ἡ κυβέρνησις ἔθηκεν εἰς ἐνέργειαν τοὺς κατασκόπους τῆς καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀνεκάλυψεν ὅτι ὁ Νικόλαος Καθέτσας, γραμματεὺς τῆς Γερουσίας, ὁ Κωνσταντῖνος Καθέτσας, γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου τῶν Δέκα, καὶ γερουσιαστὴς καλούμενος Μαφφέο Λεόνε ἐπληρόνοντο ὑπὸ τῆς Γαλλίας ἰν' ἀποκαλύπτωσιν αὐτῇ τὰ βουλευματα τῆς κυβερνήσεως καὶ ὅτι τὰ τρία αὐτὰ ἄτομα ἀνεκόνουν ὅλας τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις τῷ βασιλεῖ τῆς Γαλλίας Φραγκίσκῳ Α', ὅστις διεβίβαζε τῷ συμμάχῳ του Σουλεῦμάν, διὰ τοῦ Βαλιέρ καὶ Ἀμπουδίου, ἀποστέλων του ἐν Βενετίᾳ Οἱ ἐνοχοί, ἅμα ἔμαθον ὅτι ἀπεκαλύφθησαν, ἔσπευσαν νὰ φύγῃσι, καὶ ὁ μὲν Κωνσταντῖνος Καθέτσας καὶ ὁ Λεόνε κατώρθωσαν τοῦτο, ἀλλ' οἱ τρεῖς ἄλλοι δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ἀναχωρήσωσι καὶ ὤφειλον νὰ καταφύγῃσιν εἰς τὴν γαλλικὴν πρεσβείαν. Τὸ Συμβούλιον τῶν Δέκα, βασιζόμενον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὅτι ἄσυλον δὲν παρέχεται τοῖς προδόταις, ἐζήτησε τοὺς ἐνόχους, ἀρνηθέντος δὲ τοῦ προξένου, ἔστειλε λόχον μὲ δύο κανόνια, ἰν' ἀπαιτήσῃ διὰ τῆς βίας ὅ,τι οἰκεία βουλὴ δὲν ἤθελον νὰ παραδώσωσιν. Ἠναγκάσθη ὁ πρεσβευτὴς νὰ ἐνδώσῃ καὶ οἱ τρεῖς προδότες τῆς πατρίδος Βενετοὶ ἀπηγχονίσθησαν.

Τὸ πρᾶγμα ἠρέθισε Φραγκίσκον τὸν Α', ὅστις συνεχῶς ἐπανελάμβανεν ὅτι θὰ κηρύξῃ τὸν πόλεμον πρὸς τὴν Βενετίαν καὶ ἐπὶ ὁλόκληρον μῆνα δὲν ἤθελε νὰ δεχθῇ τὸν πρεσβευτὴν τῆς Γαληνοτάτης Δημοκρατίας· ἐπὶ τέλους προσεκάλεσεν αὐτὸν καὶ εἶπε μὲ ὕψος ὀργίλου·

« Τί ἠθέλετε πράξει, Κύριε, ἂν ἦσθε εἰς τὴν θέσιν μου καὶ προσεβάλλεσθε οὕτως; »

Ὁ πανοῦργος πρεσβευτὴς ἀπήντησε :

« Μεγαλειότατε, ἐὰν ἐπαναστάται ὑπήκοοι τῆς Ὑμ. Μεγαλειότητος ἐτόλμων νὰ ζητήσωσιν ἄσυλον ἐν τῷ μεγάρῳ μου, ἤθελον παραδώτῃ αὐτοῦ· εἰς τὴν δικαιοσύνην,

καὶ ἂν ἐπραττον ἄλλως, ἡ δημοκρατία μου ἤθελε μὲ τιμωρήσῃ αὐστηρῶς. »

Ἡ ὑπόθεσις δὲν ἔλαβεν ἄλλην τροπὴν.

Κυρίως ὁμῶς ἐν Ῥώμῃ τὸ τοῦ ἀσύλου δικαίωμα παρήγαγε πολυσφίθμους καὶ ἀτελευτήτους ἐριδας. Ἡ πρώτη τούτων ἀνεφύη ἐν ἔτει 1655 ἐπὶ τῆς παπυσίνης Ἀλεξάνδρου τοῦ Ζ'. κατ' αὐτὸ τῆς χειροτονίας του τὸ ἔτος.

Ὁ μαρκήσιος δὲ Φοντεναί, πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας, εἶχε χορηγήσει ἄσυλον ἐν τῷ μεγάρῳ του εἰς Νεαπολίτας ἐξορισθέντας τῆς πατρίδος των ὑπὸ τῶν Ἰσπανῶν, οἵτινες ἦσαν κύριοι τῆς χώρας· ἐνόμισε δὲ ἀσφαλέστερον νὰ ἀποστείλῃ αὐτοὺς εἰς Σιτσιταδέκιαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Γαλλίαν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐφοβήθη μὴ συλληφθῶσι καθ' ὁδὸν (διότι ὑπερίσχυεν ἐν Ῥώμῃ ἡ ἰσπανικὴ ἐπιρροή) ἔστειλεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν ἰδίων ἁμαξῶν καὶ διέταξε νὰ τοὺς συνοδεύσωσιν ἄνθρωποι του. Τὰ προφυλακτικὰ ταῦτα μέτρα εἰς οὐδὲν ἴσχυσαν, ἡ δὲ συνοδία μόλις διέβη τὰς πύλας τῆς Ῥώμης προσεβλήθη ὑπὸ Κόρσων φρουρῶν παπικῶν καὶ ἐπῆλθε ῥῆξις, καθ' ἣν συνελήφθησαν καὶ ἐφυλακίσθησαν 47 Νεαπολίται. Ὁ πρεσβευτὴς διεκήρυξεν ὅτι μετὰ τριαύτην ὕβριν ἔμελλε νὰ καταλίπῃ τὴν Ῥώμην ἀμέσως· συγχρόνως δὲ ἐζήτησεν ἀκρόασιν παρὰ τῷ πάπᾳ καὶ ἐξέθηκεν αὐτῷ τοὺς λόγους, ὧν ἐνεκεν ἀνεχώρει. Ὁ Φοντεναί ἦν ἡρεθισμένος, διότι ἤξευρεν ὅτι ἡ παπικὴ κυβέρνησις ἦν ὑπὲρ τῶν Ἰσπανῶν καὶ ὅτι ἡ σύλληψις τῶν Νεαπολιτῶν ἐγένετο κατ' εἰσήτησιν τούτων. Μετὰ δὲ πολλὰς καὶ ζωνῆρας συζητήσεις ὁ πάπας Ἀλέξανδρος Ζ' διέταξε νὰ ἀποδοθῶσιν οἱ πεφυλακισμένοι εἰς τὸν Γάλλον πρεσβευτὴν, ἀλλ' οὗτος ἐζήτησε συγχρόνως ἱκανοποίησιν διὰ τὴν προσγενομένην ὕβριν καὶ τὴν τιμωρίαν τῶν Κόρσων, οἵτινες προσέβαλαν τὰς ἁμάξας του καὶ ἐπλήγωσαν πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων του· ἐπειδὴ δὲ ἀπέτυχεν, ἐβασάνθη καὶ ἔπαυσεν ἀπαιτῶν ἱκανοποίησιν, κτλ. Μετὰ τινα ἔτη, 1662, τοῦ δουκὸς Κρεκὴ διατελοῦντος πρεσβευτοῦ τῆς Γαλλίας καὶ παπεύοντος τοῦ αὐτοῦ Ἀλε-

ξάνδρου Ζ'. νέα ἀνεφύη ἔρις, ἥτις παρ' ὀλίγον νὰ γίνῃ ἀφορμὴ πολέμου, ἥ δὲ ἔρις προεκλήθη ἐκ τῆς παραβιάσεως τοῦ ἀσύλου.

Ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι ἠθέλησαν νὰ συλλάβωσι, διὰ χρέος 40 σκούδων, τεχνίτην καταφυγόντα εἰς τὴν γαλλικὴν πρεσβείαν, ἀλλ' ἀπεδιώχθησαν ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων αὐτῆς. Τὴν ἐπιούσαν οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι, προσλαβόντες ἐπικούρους, ἠθέλησαν νὰ προσβάλωσι καὶ αὐθις τὴν πρεσβείαν, ἥς οἱ ἄνθρωποι ἐδραζαν τὰ ὄπλα καὶ ἔτυχον τῆς συνδρομῆς οὐ μόνον τῶν ἄλλων πρεσβειῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν Ῥωμαίων, τῶν φίλα φρονούντων τῇ Γαλλίᾳ. Ἡ Ῥώμη μετεβλήθη εἰς ἀληθὲς στρατόπεδον καὶ παρ' ὀλίγον νὰ ἐπέλθῃ φοβερά καταστροφή. Ἡ θύελλα παρῆλθεν ἐντούτοις, ἀλλὰ μετὰ μικρὸν πάλιν ἐξερράγη. Τὸν Αὐγούστου τοῦ 1662 Γάλλοι ἤρσαν ἐν οἶνοπωλείῳ πρὸς παπικοὺς στρατιώτας, Κόρσους τὴν πατρίδα καὶ ἀνθρώπους ἀτιθάσσους· ἐπειδὴ δ' οὗτοι ἀφωπλίσθησαν, ἀφηνίασαν πραγματικῶς καὶ διέταξαν τακτικὴν ἐκστρατείαν κατὰ τῆς γαλλικῆς πρεσβείας, ἵνα ἐκδικηθῶσι δι' ἣν ὑπέστησαν ὕβριν· μέχρι τῆς τῶν τῶν πρὸς τὴν νύκτα συναντήσαντες τὴν ἁμαξάν τῆς κυρίας τοῦ πρεσβευτοῦ ἐπυροβόλησαν καὶ ἐφόνευσαν ἕνα τῶν ἀκολουθῶν τῆς πρεσβείας.

Ὁ δούξ Κρεκὴ δὲν ἔφερεν εὐκόλως τοιαύτας ὕβρεις. Ἀνεχώρησεν ὅθεν ἐκ Ῥώμης, μετέβη εἰς Τοσκάνην μὲ τοὺς καρδινάλιους τοὺς ἀφοσιωμένους τῇ κυβερνήσει του καὶ ἐκεῖθεν ἀπῆλθεν εἰς Γαλλίαν. Ὁ Λουδοβίκος ΙΔ', ὀργισθεὶς, ἀπέμπεψε διὰ στρατιωτῶν τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ πάπα, ἐζήτησεν ἱκανοποίησιν καὶ κατέλαβε τὸ Ἀδινλῶν. Ὁλόκληρον ἔτος παρῆλθεν εἰς διαπραγματεύσεις, τὰ πνεύματα ἐκατέρωθεν ἦσαν ἐξηρεθισμένα καὶ φοβερά μέτρα ἀντενδίκησεως ὑπεβάλλοντο ἐν Ῥώμῃ καὶ Παρισίῳ. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν δύο ἡγεμόνων, συνελθόντες εἰς Πίζαν, ἀπεφάσισαν μετὰ πολλὰ ἵνα ὁ πάπας στείλῃ εἰς Γαλλίαν τὸν καρδινάλιον Κίτζη, ἀνεψιόν του, ὡς πληρεξούσιον ἵνα ἐκφράσῃ τῷ βασιλεῖ

τὴν λύπην τοῦ πάπα δι' ἣν ὑπέστη ὕβριν ἡ Γαλλία, ὁ ἕτερος δὲ ἀνεψιὸς τοῦ πάπα, Ἀντώνιος Κίτζης, νὰ μεταβῇ παρὰ τῷ Κρεκῇ, ὅταν ἐπανελθῇ οὗτος εἰς Ῥώμην, καὶ ἐκφράσῃ τὴν λύπην τῆς Α. ἁγιότητος διὰ τὴν εἰς τὸν πρεσβευτὴν γενομένην προσβολήν· συγχρόνως δ' ἀπεφασίσθη ὅτι τοῦ λοιποῦ δὲν θὰ ᾧσι δεκτοὶ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ παπικοῦ κράτους Κόρσοι καὶ ὅτι θ' ἀνεγερθῇ ἐν Ῥώμῃ πυραμὶς μετ' ἐπιγραφῆς ἀναμνησκούσης τὸ κακούργημα καὶ τὴν τιμωρίαν τῶν Κόριων. Ὅλα ταῦτα ἐξετελέσθησαν τῶντι καὶ τὸ Ἀδινλῶν ἀπεδόθη τῷ πάπα.

Αἱ ἀτέλειαι αἱ ὧφιλε ν' ἀπὸ λαμβάνῃ ἡ συνοικία, ἐν ἣ ἦν τὸ μέγαρον τοῦ πρεσβεως, ἐδίδον χώραν εἰς μεγαλητέρας καταχρήσεις ἢ τὸ κυρίως λεγόμενον δικαίωμα ἀσύλου· ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ ἀτέλειαι αὗται ὑφίσταντο μόνον ἐν Βενετίᾳ, Μαδρίτῃ, Ῥώμῃ καὶ Φραγκοφόρτῃ, τ' ἀποτελέσματα τῶν περιορίζοντο εἰς τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος πόλεις. Αἱ ἀτέλειαι παρεῖχον ἐκάστῳ πρεσβευτῇ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀποκλείειν τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς δικαιοσύνης ἀπὸ περιμετρὸν τινα, ἔχουσιν ὠρισμένα ὅρια, περὶ τὸ μέγαρόν του· τὸ δικαίωμα δὲ τοῦτο διετηρεῖτο τόσον αὐστηρῶς, ὥστε πολλάκις εἶδον ἐν Μαδρίτῃ πρεσβευτὰς συντελοῦντας εἰς τὸν ἀπαγχονισμόν δικαστικῶν ὑπαλλήλων, διότι ὑπερέβησαν τὰ διαγεγραμμένα ὅρια. Κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1680, ἐπειδὴ ἀξιωματικὸς τῆς Μαδρίτης μὲ τὴν ἐθνοφρουρὰν διέβη τὰς ἐξαρτήσεις τῆς γαλλικῆς πρεσβείας, ὁ πρεσβευτὴς παρεπονήθη ὅπου δεῖ καὶ ὁ ἀξιωματικὸς ὧφιλε νὰ ζητήσῃ συγγνώμην, ἀλλ' ἐπειδὴ μετὰ 10 ἡμέρας εἰς τὸ αὐτὸ ὑπέκυψε σφάλμα, ὁ πρεσβευτὴς ἐζήτησεν ἐντόνως ἱκανοποίησιν. Τῷ ἀπῆντησαν ὅτι ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰσπανίας πρὸ 9 ἑτῶν ἀνήγγειλεν ὅτι προτίθεται νὰ καταργήσῃ τὰς προνομίας τῶν συνοικιῶν καὶ διεκήρυξαν ὅτι ὁ πρεσβευτὴς ἐκάστης δυνάμεως θέλει τυγχάνει τῶν αὐτῶν περιποιήσεων παρ' αὐτῷ, οἷων τυγχάνει καὶ ὁ πρέ-

σθους του ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ αὐτοῦ ἡγεμόνος, ὅτι δὲ, κατ' ἀκολουθίαν, ἐπειδὴ ὁ ἐν Βερσαλλίαις Ἰσπανὸς ἀπεσταλμένος δὲν ἀπελάμβανε τὸ αὐτὸ προνόμιον, ὁ βασιλεὺς ἀπεφάσισε νὰ μὴ τὸ παραχωρήσῃ εἰς τὸν πρεσβευτὴν τῆς Γαλλίας. Ὁ Βιλλιάρ (ὁ Γάλλος δηλ. πρεσβευτὴς) ἀνταπαντῶν εἶπεν ὅτι ὁ βασιλεὺς καὶ κύριός του προθύμως θὰ δεχθῇ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀμοιβαιότητος ὡς πρὸς τὸν τρόπον τοῦ περιποιεῖσθαι τοὺς πρεσβευτὰς τῶν δύο ἐθνῶν, καὶ ἀνέφερε τὰ προνόμια ἅπερ ἀπελάμβανεν ὁ πρεσβευτὴς τῆς Α. Καθολικῆς Μεγαλειότητος (τῆς Ἰσπανίας) παρὰ τῷ Χριστιανικωτάτῳ βασιλεῖ (τῆς Γαλλίας), ἥτοι: νὰ εἰσέρχεται παρὰ τῷ βασιλεῖ καὶ τῇ βασιλίσσει δίχως νὰ ζητήσῃ προηγουμένως συνέντευξιν, ν' ἀκολουθῇ εἰς τὸ κυνήγιον αὐτόκλητος τὴν Α. Μεγαλειότητα, νὰ περιφέρηται ἐν Παρισίοις ἐφ' ἀμάξης συρομένης ὑπὸ εἰς ἵππων, κτλ., προνόμια ἅτινα δὲν χαίρει ὁ παρὰ τῇ αὐλῇ τοῦ Ἑσκουριάλ πρεσβευτῆς τῆς Γαλλίας. Διὰ ταῦτα ἐπέμεναν ἐν τῇ ἀποφάσει του τοῦ νὰ διατηρήσῃ τὰς ἀτελείας τῆς συνοικίας. Ἡ αὐλὴ τῆς Γαλλίας ὠργίσθη διὰ τὴν ἀρνήσιν τῆς Ἰσπανίας καὶ διέταξε τὸν Βιλλιάρ νὰ ζητήσῃ δημοσίαν ἱκανοποίησιν. Καὶ πάλιν ἠρνήθη τῆς Ἰσπανίας ἡ αὐλὴ, ἥτις διεκήρυξε, πρὸς ταῦτοις, ὅτι καὶ τῶν λοιπῶν πρεσβευτῶν τὰ προνόμια θὰ περιορισθῶσιν· ἀλλὰ, τῶν πραγμάτων ὁσημέρχι λαμβανόντων σοφρωτέραν τροπὴν, ἡ Ἰσπανία ἐνέδωκεν.

Ἐν Ῥώμῃ μέγιστον, ὑπερβολικὸν μᾶλλον ἢν τὸ δικαίωμα τῶν ἀτελειῶν καὶ ἄξιον μέρος τῆς πόλεως πλησίον τοῦ μεγάρου τοῦ πρεσβευτοῦ ἦν ἀπηλλαγμένον πάσης δικαστικῆς δικαιοδοσίας καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐχρησίμευεν ὡς καταφύγιον εἰς τοὺς κλέπτας καὶ τοὺς φονεῖς. Τὸ προνόμιον τοῦτο διήρκεσεν ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη ἐπὶ δὲ τῆς παπυσίνης Ἰννοκεντίου Θ'. ἐθεωρήθη ἀπαθὸν πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς παπικῆς κυβερνήσεως καὶ πρὸς τὸ σέβας τὸ ὀφειλόμενον εἰς τὴν δικαιοσύνην. Ὁ πάπας οὗτος ἀπεφάσισεν ὅθεν νὰ καταργήσῃ

αὐτὸ καὶ δικαίως παρετήρησεν ὅτι αἱ ἀτελείαι αὗται παρεχωρήθησαν κατ' ὃν χρόνον ἡ πρωτεύουσα τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου ἐσπαράσσετο ὑπὸ τῶν κομμμάτων, οἱ δὲ παρὰ τούτοις πρεσβευταὶ ὤφειλον νὰ προσέρχωνται μετ' ἐνόπλων συνοδιῶν. Ἐνήργουν τότε ὡς ἐπὶ πολέμου καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ πρεσβευτοῦ προστατευόμενας οἰκίας ἐσημείουν πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ ἀνάμιξις πάσης ἄλλης ἐξουσίας. Οἱ γρόνοι ὁμῶς ἐκεῖνοι, ἔλεγεν ὁ πάπας, παρήλθον καὶ ἤδη ὑπῆρχε νόμιμος καὶ ἀνεγνωρισμένος ἡγεμών· ὅθεν ἡ ἀτέλεια τοῦ λοιποῦ ἔδει νὰ περιορισθῇ μόνον εἰς τὸ μέγαρον τοῦ πρεσβευτοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὰς παρακειμένας οἰκίας. Ἰννοκέντιος ὁ Θ'. διεκήρυξε πρὸς τοῦτοις ὅτι δὲν θέλει δεχθῇ εἰς τὴν αὐλὴν του τοὺς πρεσβευτὰς ὅσοι δὲν παραιτηθῶσι τοῦ προνομίου τοῦ ἐκτείνειν τὴν δικαιοδοσίαν των εἰς τὰς πέριξ οἰκίας, καὶ ὅτι συναινεῖ μόνον ἵνα οἱ ὑπάρχοντες πρεσβευταὶ διατηρήσωσι τὸ προνόμιον μέχρι οὗ λήξῃ ἡ ἀποστολὴ τιῶν καὶ οἱ μὲν ἡγεμόνες τῆς Γερμανίας, Ἰσπανίας καὶ Πολωνίας προθύμως ἐδέχθησαν, ἀλλ' ὁ τῆς Γαλλίας (Λουδοβίκος ΙΔ'.) δὲν ἐδέχθη, καὶ ἀγερῶχος ἀπήντησεν ὅτι οὗτος συνειθίζει νὰ διδῇ ἄλλοις τὰ παραδείγματα καὶ ὅχι νὰ μιμῆται. Ἀποθανόντος δὲ τῷ 1687 τοῦ ἐν Ῥώμῃ πρεσβευτοῦ, ὁ Λουδοβίκος ΙΔ'. ἔστειλεν ἀντ' αὐτοῦ τὸν Λαβάρδεν.

Οὗτος εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ῥώμην ὡς εἰς κατακτηθεῖσαν πόλιν, συνοδευόμενος ἀπὸ πλῆθος εὐγενῶν καὶ ἀπὸ τετρακοσίους στρατιώτας ὀπλισμένους ὡς εἰς πόλεμον, ἔθηκε φύλακας περὶ τὴν πρεσβείαν καὶ συναγαγὼν μετ' οὐ πολὺ 4200 ἄνδρας ἤρξατο προστατεύων τὸ μέρος εἰς ὃ ἤξιον ὅτι ἐκτείνεται ἡ δικαιοδοσία του, μηδενὶ Ῥωμαίῳ ὑπαλλήλῳ ἐπιτρέπων νὰ προσέρχεται.

Αἱ προπαρασκευαὶ καὶ ἀπειλαὶ αὗται οὐδόλως ἐφόβισαν τὸν πάπαν ἀρνηθέντα μάλιστα νὰ δεχθῇ τὸν πρεσβευτὴν, ὅστις οὕτω δὲν ἀνεγνωρίζετο, καὶ δὴ καὶ ἀφώρισεν αὐτόν. Ὁ Λαβάρδεν διεμαρτυρήθη κατὰ

τοῦ ἀφορισμοῦ καὶ ἐκήρυξεν αὐτὸν ἀνίσχυρον, ἢ δὲ γαλλικὴ κυβέρνησις τόσον ἐρεθίσθη, ὥστε διέταξε τὸν στρατὸν νὰ καταλάβῃ τὸ Ἀδινιόν. Ὁ Λουδοβίκος ΙΔ' προσεπάθησεν ὅλαις δυνάμεσι νὰ ὑποστηρίξῃ τὰ δῆθεν δικαιώματά του, ἀλλ' ὁ πάπας ἦν ἐκ τῶν χαρακτήρων ἐκείνων οἵτινες οὐδέποτε ἐνδίδουσι. Τέλος ἡ Γαλλία ἐπὶ τῆς παπωσύνης Ἰννοκεντίου τοῦ ΙΒ' (1663) παρητήθη τῶν προνομίων της.

Ὁ Λουδοβίκος ΙΔ' ἐνέδωκεν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, ἵσως διότι εἶχεν ἀντίπαλον ἰσχυρόν· κατ' ἄλλας ὁμως περιστάσεις ἐφάνη ἀσπλαχνός· ἀπόδειξις δὲ τούτου ἡ ἔρις τοῦ πρὸς τὴν δημοκρατίαν τῆς Γενούης. Κατ' ἀρχὰς ἡ ἔρις δὲν ἦτο διπλωματικὴ, ἀλλὰ βαθμηδὸν ἀπεδείχθη τριαύτη. Ἰδοὺ δὲ πόθεν ἐπήγαγεν.

Οἱ Γενουήνσιοι εἶχον λάβεи παραγγελίαν νὰ ναυπηγήσωσι διὰ τὸ ἰσπανικὸν ναυτικὸν τέσσαρα πλοῖα· ἐπειδὴ δὲ ἡ Γαλλία διέταλται τότε εἰς πόλεμον πρὸς τὴν Ἰσπανίαν, ὁ Λουδοβίκος ΙΔ' εἰδοποίησε τὴν γενουηνσίαν κυβέρνησιν ὅτι θὰ θεωρήσῃ ὡς ἐχθροπραξίαν τὴν εἰς τοὺς Ἰσπανοὺς παράδοσιν τῶν πλοίων τούτων καὶ θὰ συλλάβῃ αὐτὰ ἔμ' ἀποπλεύσας τοῦ λιμένος. Οἱ Γενουήνσιοι ἠγανακτήσαν καὶ ἐν τῇ παραφορᾷ των ἐπροπηλάκισαν τὸν Γάλλον πρεσβευτὴν, προσέβαλαν καὶ κακομετεχειρίσθησαν τοὺς ἀνθρώπους του καὶ ἀπέπεμψαν τῆς πόλεως τὸν ἰατρόν του, ὡς καὶ τὸν πνευματικὸν τῆς συζύγου του· συγχρόνως δὲ τὰ 4 διὰ τοὺς Ἰσπανοὺς πλοῖα ἀπέπλευσαν τοῦ λιμένος. Ἡ Γαλλία διέταξε τότε τὸν στόλον της νὰ κανονοβολήσῃ τὴν Γένουαν καὶ τὸ ἥμισυ τῆς πόλεως ἐπυρπολήθη. Οἱ Γενουήνσιοι, ἵνα ἐπιτύχωσιν εἰρήνην, ὑπεβλήθησαν εἰς ἐξευτελιστικούς ὅρους, ἐδέχθη δὲ νὰ μεταβῇ αὐτὸς ὁ δόγης Λάσκαρις μετὰ τεσσάρων γερουσιαστῶν εἰς Βερσαλλίας ἵνα ζητήσῃ συγγνώμην ἐξ ὀνόματος τῆς δημοκρατίας. Ἡ ἱστορία διετήρησε τὸ κείμενον τοῦ λόγου δὲν ὁ δόγης ἀπήγγειλε πρὸ τοῦ θρόνου Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ' εἶναι δ' οὗτος μνημεῖον

(ΟΜΗΡΟΣ ΦΥΛ. Ε')

ταπεινώσεως, ἕμοιον τοῦ ὁποῖου ἄλλο δὲν ἀπαντᾷται εἰς τ' ἀρχεῖα τῶν διπλωματικῶν σχέσεων. Κατὰ τὴν περίστασιν δὲ ταύτην ὁ δόγης ἐξέφερεν ἀπάντησιν καταστάσαν περίφημον. Ἐρωτηθεὶς ὑπὸ αὐλικῶν τοῦ μεγάλου βασιλέως τί τῶν ἐν Βερσαλλίαις ἐξέπληξεν αὐτὸν περισσότερο. — Τὸ ὅτι εἶδον ἑμαυτὸν ἐκεῖ, εἶπεν.

Ἐπὶ πολὺ εἶχε συζητηθῇ ἂν ὁ πρεσβευτὴς δύναται νὰ ἐκδιασθῇ εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους του. Ὁ Γρότιος καὶ ἄλλοι ἀπῆντησαν καταφατικῶς· οὐχ ἦττον ὁμως ἐπὶ πολὺ διημφισβητήθη τὸ πρᾶγμα καὶ οὐκ ὀλίγα συνέβησαν παρατράγωδα.

Ἐπὶ Πέτρου τοῦ Μεγάλου πρεσβευτῆς τῆς Ῥωσσίας ἐν Λονδίνῳ διετέλει ὁ Ματθαῖος· τοῦτον δ' ἡ κυβέρνησις ἀνεκάλεσε τῷ 1708. Εἶχε παρουσιάσει τὰ ἀνακλητήριά του τῇ βασιλίσσει Ἀννῇ καὶ ἐπρόκειτο ν' ἀναχωρήσῃ· ἀλλ' ἐν τῇ ὁδῷ συνελήφθη δυνάμει ἐντάλματος καὶ ἐφυλακίσθη διὰ χρέος 300 λιρῶν στερλινῶν, ὀφειλομένων εἰς ἔμπορον. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλ' ἤρπασαν τὸν πῖλον καὶ τὴν ράβδον του, ὡς καὶ τὴν σπάθην, ἣν εἶχε σύρει ἵνα ὑπερασπίσῃ ἑαυτόν. Τοιοῦτο πάθημα καὶ εἰς ἰδιώτην θὰ ἦτο δυσάρεστον, πολλῷ μᾶλλον εἰς εὐερέτιστον πρεσβευτήν· διὸ ἅμα ἡ βασίλισσα ἔμαθε τὰ διατρέξαντα, ἔστειλε τὸν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸν ἵνα ἐκφράσῃ εἰς τὸν εὐθὺς ἀποφυλακισθέντα Ματθαῖον τὴν λύπην της καὶ τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι ὅλοι οἱ ἔνοχοι τιμωρηθήσονται αὐστηρῶς. Τοῦτο δὲν ἤρκεσεν εἰς τὸν εὐγενῆ Ῥώσσον, ὅστις ἔσπευσε νὰ διαμαρτυρηθῇ ἐντόνως. Ὁ ὑπουργὸς ἀπῆντησεν ὅτι τὸ ἰδιαίτερον συμβούλιον εἶχε συνέλθει ἐπίτηδες ἵνα ἐξετάσῃ τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι δεκάεπτά ἄτομα συνελήφθησαν, ὅτι ἡ δικαστικὴ ἀρχὴ διατάχθη νὰ καταδιώξῃ αὐστηρῶς τοὺς ἐνόχους καὶ ὅτι πᾶσα ἱκανοποίησις θὰ δοθῇ αὐτῷ. Ὁ προσβληθεὶς πάλιν δὲν νύχαριστήθη εἰς τὰς διαβεβαιώσεις ταύτας καὶ ἀνεχώρησε δι' Ὀλλανδίαν (ἡ ἱστορία δὲν ἀναφέρει ἂν ἐπλήρωσε τὰ χρέη του ἢ ὄχι), μὴ δεχθεὶς τὸ τοῦ ἀ-

ποχαιρετισμοῦ δῶρον, ὅπερ συνείθιζον τότε νὰ δίδωσι τοῖς πρεσβευταῖς, καὶ ἀρνηθεῖς νὰ ἐπιβῇ τοῦ πλοίου ὅπερ ἡ κυβέρνησις ἔθηκεν εἰς τὴν διάθεσίν του ἵνα διαπλεύσῃ τὴν Μάγχην. Τὸ μετ' οὐ πολὺ συνελθὼν Κοινοβούλιον ἐξέφρασε διὰ σημαντικῆς πλειονοψηφίας τὴν γνώμην του ἐπὶ τῇ γενομένῃ τῷ πρεσβευτῇ προσβολῇ, θεσπίσαν νὰ μὴ δοθῇ ἀμνηστία τοῖς δικαστικοῖς ὑπαλλήλοις, οἵτινες εἶχον ἐνεργήσῃ τὴν σύλληψιν, καὶ ἠθέλησε διὰ νομοσχεδίου νὰ κανονίσῃ τὰ τῶν προνομίων καὶ ἀτελειῶν τοῦ διπλωματικοῦ σώματος. Ἐν τούτοις ἀπέβη ἀδύνατον νὰ ἐπιβάλλωσι τιμωρίαν εἰς τοὺς 17 ἐνόχους, ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ δικαστὴς τοῦ Μίδδλεσεξ. Οἱ ἐνορκοὶ ἀπεφάνθησαν ὅτι ἦσαν ἐνοχοί, ἀλλ' ὁ νόμος οὐδὲν ὡς προέβλεπε τὸ πρᾶγμα, καὶ κατ' ἀκολουθίαν οὐδεμίαν ἐδυνήθησαν νὰ ἐκδώσωσιν ἀπόφασιν. Ἡ βασίλισσα Ἄννα, καιρίως λυπηθεῖσα διὰ τὴν ἐκβασιν τῆς δίκης, ἔστειλεν εἰδικὸν ἀπεσταλμένον εἰς τὸν τζάρον ἵνα ἐξηγήσῃ τὸ πρᾶγμα καὶ ἐκφράσῃ τὴν λύπην τῆς ὅτι ἐνεκεν τῆς ἐλλείψεως νόμων δὲν ἐδύνατο, κατὰ τ' ἀγγλικὰ ἔθιμα, νὰ πράξῃ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ὡς ἐπεθύμει· πρὸς τούτοις ἔστειλεν εἰς Πετρούπολιν ἀντίγραφον τῆς πράξεως τοῦ Κοινοβουλίου ὡς διαβεβαίωσιν τοῦ ὅτι αἱ κατὰ τῶν πρεσβευτῶν προσβολαὶ τοῦ λοιποῦ θὰ τιμωρῶνται αὐστηρῶς. Συγχρόνως ὁ ἐν Πετρούπολει πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας λόρδος Οὐίττουορθ ἐζήτησεν ὑπὸ τοῦ τζάρου συγγνώμην ἐν ὀνόματι τῆς βασιλίσσης ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς αὐλῆς καὶ ὅλου τοῦ διπλωματικοῦ σώματος. Παρατηρητέον ὅτι ὅλα τὰ ληφθέντα μέτρα πρὸς λύσιν τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἀνάγονται εἰς τὴν γενομένην προσβολὴν εἰς τὸν πρεσβευτὴν καὶ ὄχι εἰς τὰ καθήκοντά του, ὥστε αἱ κυβερνήσεις ἡσυχολοῦντο μᾶλλον ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν προνομίων ἢ τῆς δικαιοσύνης.

Μετὰ ἐξήκοντα ἔτη ἀνεφύη περίπτωσις σχεδὸν ὁμοία, καθ' ἣν ὁμοῦς τῶν προνομίων ὑπερίσχυεν ἡ δικαιοσύνη. Ὁ βαρὼν Βρίχ, πρεσβευτὴς (ιδίως ὑπουργὸς πρόσ-

δος) τοῦ τοπάρχου τῆς Ἀσίας Κασσέλης ἐφημίζετο ὡς κακοπληρωτῆς, οἱ δὲ δανισταί του ἐφρόνουν ὅτι ἐπρόκειτο ν' ἀναχωρήσῃ ἐκ Γαλλίας δίχως νὰ πληρώσῃ αὐτούς· διὸ ὀλίγας πρὸ τῆς ἀπελεύσεώς του ἡμέρας διεβίβασαν ἀναφορὰν πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν, παρακαλοῦντες νὰ μὴ δώσῃ τῷ Ἀσσίῳ διπλωμάτῃ τὰ διαβατήριά του, πρὶν οὗτος πληρώσῃ τὰ χρέη του. Ὁ Γερμανὸς ὠργίσθη, ἀνεφέρθη εἰς τοὺς συναδέλφους του καὶ ἐπεκαλέσθη τὴν συνδρομὴν των, ἰσχυριζόμενος ὅτι ἐνδιέφερε καὶ αὐτοὺς ἡ ὑπόθεσις. Ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις ἀπήντησε διὰ διακοινώσεως, ἣν δύναται τις νὰ θεωρήσῃ ὡς ἀπόφασιν αὐθεντικὴν εἰς πᾶν ἀναγόμενον εἰς τὰς διπλωματικὰς ἀτελείας καὶ προνομίας· πρὸ παντὸν ἔλεγεν ἐν τῇ διακοινώσει ὅτι οἱ πρεσβευταὶ δὲν δύνανται ν' ἀπολαμβάνωσι προνόμια ἀνώτερα τῶν ἡγεμόνων οὕς ἀντιπροσωπεύουσιν· ὅτι ἐπειδὴ ὑπόκειται εἰς κατὰσχασιν ἡ περιουσία ἣν οἱ ἡγεμόνες κέκτληνται ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ἵνα δι' αὐτῆς πληρωθῶσι τὰ χρέη ᾗ συνωμολόγησαν εἰς τὰς χώρας ἐν αἷς εὔρηται ἡ περιουσία (ἢ τὰ κτήματα), οἱ πρεσβευταὶ κατ' ἀκολουθίαν ὑποχρεοῦνται νὰ πληρώσωσι τὰ χρέη ᾗπερ συνωμολόγησαν ἐν τῷ τόπῳ τῆς διαμονῆς των. Ἡ διακοινώσις ἔφερε πολλὰ παραδείγματα πρὸς ἀπόδειξιν, μάλιστα τὸ ἐν ἔτει 1764 ἐν Λονδίνῳ συμβάν, ὅπου ἰδιοκτησίᾳ ἀνήκουσα εἰς τὸν Ῥώσσον πρεσβευτὴν Τσερνισέφ κατεσχέθη ἕως οὗ ὁ πρίγκηψ Λιχτενστάϊν ἔδωκεν ἐγγύησιν. Κατὰ τὴν διακοινώσιν, ἐν Ῥωσσίᾳ ἐπεκράτει συνήθεια ὁ πρεσβευτὴς νὰ ἀγγέλλῃ εἰς τὸ δημόσιον διὰ τριῶν εἰδοποιήσεων ὅτι ἔμελλε ν' ἀναχωρήσῃ, καὶ ὅτι ἐν Πετρούπολει κατεσχέθησαν τὰ πράγματα τοῦ Γάλλου πρεσβευτοῦ Μπωσέ, ἕως οὗ ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας ἐπλήρωσε τὰ χρέη του, ὅτι ὁ Σουηδὸς πρεσβευτὴς βαρὼν δὲ Πρόσε ἐφυλακίσθη ἐν Βερολίνῳ διότι ἠρνήθη νὰ πληρώσῃ ἐπιπιοποιόν τινα, ὅτι ἐν Τουρίνῳ κατεσχέθη ἡ ἄμαξα τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ἰσπανίας, κτλ. Ὁ Βρέχ δὲν ἔλαβε

τιμώντι τὰ διαβατήριά του, εἰμὴ ὅτε ὁ ἡγεμὼν του ἀπέτισε τὰ χρέη του.

Ἐν ἐποχῇ μεταγενεστέρᾳ (τῷ 1839) ὁμοιον ζήτημα ἀνεφύη ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Πρωσίας καὶ ἐλύθη καθ' ὅμοιον τρόπον. Ὁ ἀντιπρόσωπος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν *Wheaton*, μέλλων νὰ μετακινήσῃ, διέταξε νὰ μεταφέρωσι τὰ ἐπιπλά του τοῦτο μαθὼν ὁ πρῶτος οἰκοδεσπότης ἐκράτησε μέρος τῶν ἐπίπλων ἵνα ἀποζημιωθῇ διὰ βλάβην ἣν ὑπέστη ἡ οἰκία του. Ὁ *K. Wheaton* παρεπονέθη εὐθὺς εἰς τὸν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργόν, ὅστις ὁμῶς ἐδικαίωσε τὸν ἰδιοκτήτην. Ἡ ὑπόθεσις συνεβιβάσθη μὲν, ἀλλ' ἐγένοντο παρατεταμέναι συζητήσεις περὶ τῆς ἀρχῆς, διαρκέσαι μέχρι τοῦ 1844. Τὰ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην διαμειφθέντα μεταξὺ τῶν δύο δυνάμεων ὑπομνήματα εἰσὶ περιεργότατα. Τὸ ἀρχαῖον προνόμιον ὑπερήσπιζεν ἡ ἀμερικανικὴ δημοκρατία, ἐνῶ ἡ τιμαριωτικὴ καὶ ἀριστοκρατικὴ Πρωσία ἀνεδείχθη ὑπέρμαχος τῶν νεωτέρων ἰδεῶν. Ἐπὶ πάντε ἐτη συνεζητήθη τὸ πρᾶγμα καὶ ἐπὶ τέλους δὲν συνεφώνησαν αἱ δύο κυβερνήσεις.

Καὶ ἄλλοι τύποι προνομίων προεκάλεσαν παρὰ τοῖς πρὸ ἡμῶν πολλὰς καὶ λυσώδεις διαμάχας, ἥτοι τὸ δικαίωμα δικαιοδοσίας ἐπὶ τῶν ὑπηρετῶν (οἷαδὴ ποτε καὶ ἂν ἦτον ἡ ἐθνικότης των), τὸ δικαίωμα τῆς διαβάσεως διὰ τινων ὁδῶν καὶ πυλῶν, τὸ δικαίωμα τῆς ἀτελοῦς εἰσαγωγῆς πραγμάτων ἀπηγορευμένων. Ἀπαντὰ τὰ ζητήματα ταῦτα ἐπέφεραν μεταξὺ τῶν κυβερνήσεων καὶ τῶν πρεσβευτῶν ἀτελευτήτους ἐριδας, ἐκάστου ἀξιοῦντος νὰ λαμβάνῃ πολλὰ καὶ νὰ παραχωρῇ ὀλίγα.

Τὰ παραδείγματα, ἅτινα ἀνεφέραμεν, ἀποδεικνύουσιν ἀρκούντως τὴν φύσιν τῶν προνομίων, ἅτινα ἀπελάμβανον ἄλλοτε οἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀντιπρόσωποι τῶν ἡγεμόνων καὶ τὰ μέσα ὧν χρῆσιν ἐποιοῦντο πρὸς διατήρησιν ἐκείνων. Ἰδωμεν δὲ πῶς ἔχουσιν ἤδη τὰ πρᾶγματα.

Ὁ Φίλλιμορ, ὅστις, ἐκτὸς τοῦ Κάλβου,

εἶναι ὁ μεταγενέστερος καὶ ὁ κάλλιον παντὸς ἄλλου διαπραγματευθεὶς τὰ ζητήματα ταῦτα συγγραφεὺς, διαίρει τὰ διπλωματικά προνόμια εἰς δύο κατηγορίας: 1ον εἰς τὰ τοῦ ἀκριβοδικαίου, ἅτινα βασιζονται ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ νόμου καὶ εἰσὶν ὡς ἐκ τοῦτου ἀμετάθετα· 2ον εἰς τὰ γενικῶς καθιερωθέντα ὑπὸ τῆς συνθηθείας, καὶ τοὶ μὴ ἔχοντα χαρακτῆρα ἀμετάθετον. Τὰ πρῶτα συγκεφαλαιοῦνται εἰς τὸ τοῦ ἀπαραβιάστου δικαίωμα, τὰ δεύτερα ὀρίζονται διὰ τοῦ ὅρου ἐτεροδικία (*extraterritorialité*).

Τὸ ἀπαραβιάστον εἶναι τὸ ἀκριβοδικαῖον ὑπὲρ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἡγεμόνος, οἷοι δὴ ποτε καὶ ἂν ἦναι οἱ τίτλοι των, οὐ· χαρακτηρίζουσιν ὑπὸ τὸ ὄνομα πρεσβευτῶν, ἐπιτετραμμένων ἢ ὑπουργῶν. Τὸ προνόμιον τοῦτο ἀποδίδεται εἰς ὅλους τοὺς ἀποτελοῦντας μέρος τῆς πρεσβείας. Δὲν δύνανται νὰ καταδιώξωσιν αὐτοὺς ἐπὶ ἐγκλήματι ἢ νὰ φυλακίσωσιν ἐπὶ πολιτικῆς διαφορᾷ. Τὰ ἴδια πρᾶγματα καὶ ἡ ἀλληλογραφία των εἰσὶν ἀπαραβιάστα.

Ὁ Φίλλιμορ ὑποστηρίζει ὅτι εἰς πρεσβευτῆς δὲν δύναται νὰ συλληφθῇ δι' οὐδὲν ἐγκλημα κατὰ τῆς ζωῆς ἢ περιουσίας, περιλαμβανομένου καὶ τοῦ φόνου, καὶ ὅτι, καὶ εἰς περίπτωσιν συνωμοσίας κατὰ τῆς κυβερνήσεως, παρ' ἣ διατελεῖ διαπεπιστευμένος, ἡ κυβέρνησις αὕτη δὲν δικαιούται νὰ τὸν καταδιώξῃ, εἰμὴ ν' ἀποπέμψῃ μέχρι τῶν μεθορίων (1) καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν τιμωρίαν του ἀπὸ τὰς ἀρχάς τοῦ τόπου του. Τῆς γνώμης ὁμῶς ταύτης δὲν εἶναι πολλοὶ συγγραφεῖς, ἀρχαῖοι καὶ μεταγενέστεροι, οἵτινες διαβεβαιοῦσιν ὅτι κυβερνήσις τις ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ δικάσῃ πρεσβευτὴν διὰ φόνον ἢ συνωμοσίαν. Μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἀντιφατικῶν γνώμῶν δύσκολον ν' ἀποφανθῇ τις ὁποία εἶναι ἡ ὀρθή, διότι ἐν

(1) Τοιοῦτο συνέβη τῷ 1718 ἐν Γαλλίᾳ. Ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἰσπανίας Σελλαμάρε (*Cellamare*), ἀποδειχθεὶς ὅτι συνώμοσε μετὰ τῆς δουκίσσης Μαιν κατὰ τοῦ ἀντιβασιλέως, συνελήφθη καὶ ἀπήχθη εἰς τὰ μεθόρια τῆς Ἰσπανίας.

τοιαύτη περιπτώσει ἡ κυβέρνησις ἐνεργεῖ κατὰ τὰς ἰδίας ἰδέας, ὅπερ δὲν ἀποτελεῖ προηγούμενον, οὔτε ὑποχρέωσιν διὰ τοὺς ἄλλους. Θεωρητικῶς τὸ ἀπαραβίαστον τῶν διπλωματῶν εἶναι ἀπεριόριστον, ἀλλ' ἀγνοοῦμεν ἂν καὶ πρακτικῶς εἶναι ἀπεριόριστον. Ἡ ἀβεβαιότης αὕτη ἀποδίδεται εἰς τὸ διεθνὲς δίκαιον, ἐφ' οὗ βασιζονται αἱ διπλωματικαὶ ἀτέλειαι ἢ ἀσυνδοσίαι. Οὐδὲν κατὰ βάθος κενώτερον καὶ ἐλαστικώτερον τοῦ διεθνοῦς δικαίου, διότι ἐπ' οὐδεμιᾶς ποινικῆς θεσμοθεσίας στηρίζεται.

Ὡς πρὸς τὴν δευτέραν τῶν προνομίων κατηγορίαν, τὴν ὑπὸ τοῦ Φίλλιμορ ὀριζομένην ὑπὸ τὸ ὄνομα ἑτεροδικία, ἰδοὺ πῶς ἀποφαίνεται ὁ Κ. Μπλόκ ἐν τῷ *Λεξικῷ τῆς πολιτικῆς*. «Ἡ ἑτεροδικία εἶναι τὸ ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ξένων δυνάμεων κατεχόμενον δικαίωμα τοῦ νὰ ζῶσιν ἐν τῇ χώρᾳ, ἐν ᾗ πρεσβεύουσιν, ὑπὸ τοὺς νόμους τῆς ἰδίας αὐτῶν χώρας. Διὸ δὲν ὑπόκεινται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ τόπου ἐν ᾧ εἰσίν. Ὁ ἡγεμὼν, ὁ εὐρισκόμενος ἔξω τῆς χώρας του, φέρει μεθ' ἑαυτοῦ τὴν χώραν ταύτην, δυνάμει ἐπινοήσεως τοῦ διεθνοῦς δικαίου. Τὸ προνόμιον τοῦτο δὲν ἐπεκτείνεται μὲν εἰς τοὺς πρίγκιπας καὶ τὰς πριγκιπέσσας τῶν βασιλευόντων οἰκῶν, ἀλλὰ παραχωρεῖται εἰς τοὺς πρεσβευτὰς καὶ λοιποὺς διπλωματικοὺς πράκτορας, διότι ἀντιπροσωπεύουσι τὸ ἄτομον τοῦ ἡγεμόνος των καὶ ὑποτίθενται, ἐνόσω διαρκεῖ ἡ ἀποστολὴ των, ὅτι δὲν κατέλιπον τὸ κράτος, ὅπερ ἔστειλεν αὐτούς. Ἡ ἐπινόησις αὕτη ἐκτείνεται εἰς τὰς οἰκογενείας των, εἰς τοὺς τῆς ἀκολουθίας των καὶ εἰς τοὺς ἀτομικῶς αὐτοῖς ἀνήκοντας.» Οἱ πλείστοι τῶν νομομαθῶν τῆς ἡπείρου παραδέχονται τὴν ἐπινόησιν ταύτην ὡς πραγματικὴν πηγὴν τοῦ ἀπαραβιάστου καὶ ὅλων τῶν ἄλλων προνομίων.

Καὶ ἄλλα τινὰ προνόμια, ἥττον σημαντικά, ἀναφέρει ὁ Φίλλιμορ ὡς ἀποτελοῦντα μέρος τῆς ἑτεροδικίας. Τὰ προνόμια ταῦτα ἀπαλλάττουσι τὸν διπλωματικὸν πράκτορα πάσης ἀστικῆς εὐθύνης. Οὗτος, ἡ οἰκογένειά του, οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἄ-

κόλουθοί του δὲν δύνανται νὰ καταδιωχθῶσι πολιτικῶς, τῆς ἀτελείας δὲ ταύτης μετέχουσιν ὁπωσοῦν καὶ οἱ ὑπηρέται του. Ἡ οἰκία καὶ αἱ ἁμαξαί του εἰσὶν ἀπαραβίαστοι, τὸ οἶκμά του δὲν δύναται νὰ κατασχεθῇ, ἐξαίρεται παντὸς φόρου, ἐθνικοῦ ἢ δημοτικοῦ, καὶ ἐν τισι χώραις εἶναι ἀπηλλαγμένος τελωνιακοῦ ἢ ἄλλου δασμοῦ δι' ὅσα εἰσάγει πράγματα. Ἐν τούτοις ὑπάρχουσι καὶ ἐξαίρεσεις, διότι τὰ προνόμια δὲν ἐκτείνονται ἐπὶ τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας, οὔτε ἐπὶ πραγματειῶν ἢ ἀντικειμένων, ἅτινα ὁ πρεσβευτὴς κατέχει ὡς ἔμπορος· προσέτι δὲ ὁ διπλωματικὸς πράκτωρ ἀποβάλλει τὸ προνόμιόν του ἅμα παρουσιάσθῃ εἰς τὸ δικαστήριον ὡς ἐνάγων ἢ ἐναγόμενος, διότι παραδέχεται οὕτω τὴν τοπικὴν δικαιοδοσίαν, ὑπόκειται εἰς ἀξιώσεις ἀνταγωγικὰς καὶ ὑποβάλλεται εἰς τὰ τῆς δίκης ἔξοδα, ἂν χάσῃ.

Τοιοῦτος εἶναι ὁ γενικὸς νόμος. Εἰς τινὰς δὲ χώρας τὰ προνόμια ταῦτα διέπouσι τοπικαὶ διατάξεις. Ἐν Ῥωσίᾳ, λ. χ., ὁ πρεσβευτὴς δύναται νὰ εἰσαγάγῃ ἀτελῶς πράγματα πρὸς ἰδίαν ἢ τῆς πρεσβείας χρῆσιν μόνον κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος. Ἐν Γαλλίᾳ, Ἀγγλίᾳ, Τουρκίᾳ, Ἑλλάδι καὶ ἄλλαχοῦ τὸ δικαίωμα τοῦτο εἶναι ἀπεριόριστον καὶ ὑπόκειται εἰς τὴν ἀπλὴν διατάπωσιν τοῦ νὰ ζητηθῇ ἡ ἄδεια τῆς κυβερνήσεως.

A. Γ. I.

ΚΑΙΜΑ ΚΑΙ ΒΛΑΣΤΗΣΙΣ ΕΝ ΓΡΟΕΛΛΑΝΔΙΑ.

Ἀπὸ πολλοῦ οἱ γεωγράφοι ἐπέστησαν τὴν προσοχὴν των εἰς τὸν βόρειον Πόλον μᾶλλον ἢ εἰς ἄλλα μήπω ἐξερευνηθέντα μέρη τῆς ὑδρογείου σφαίρας. Μετὰ τὰς ἀνακαλύψεις τῶν Ἀμερικανῶν καὶ Αὐστριακῶν εἰς τὰ βόρεια τῆς Γροελλανδίας καὶ τῆς Νοβάργια Σόμλγια, ἡ Ἀγγλία, ἡ Σουηδία, αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι καὶ ἡ Ῥωσία